

nr 5 (193)
maj 2024

ISSN 1898-0333

egzemplarz
bezpłatny

azalia

Pismo mieszkańców Miasta i Gminy Nowa Sarzyna

www.nowasarzyna.eu

w numerze:

- Dni Kwitnącej Azalii
- stułatka z Jelnej
- „Burza” w Waldlagrze
- 125-lecie OSP w Woli Zarczyckiej
- inauguracja IX kadencji

TY DECYDUJESZ CO ZROBIMY

ZA 70 000 ZŁ

**NOWOSARZYŃSKI
BUDŻET
OBYWATELSKI**

➔ **OD 1 DO 15 CZERWCA 2024 r.**
Zgłaszanie przez mieszkańców projektów do Budżetu Obywatelskiego

➔ **DO 30 CZERWCA 2024 r.**
Weryfikacja zgłoszonych projektów

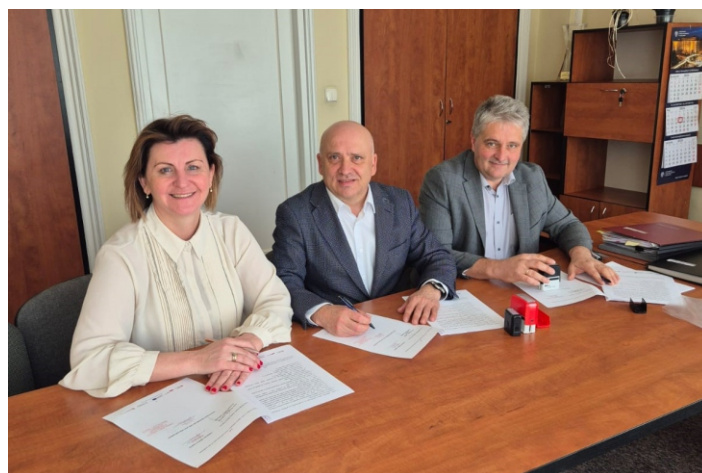
➔ **OD 20 LIPCA DO 10 SIERPNI 2024 r.**
Ustalenie ostatecznej listy projektów do głosowania

➔ **OD 11 DO 31 SIERPNI 2024 r.**
GŁOSOWANIE

Szczegółowe informacje można uzyskać na stronie internetowej Urzędu Miasta i Gminy w Nowej Sarzynie
<https://nowasarzyna.eu/aktualnosci/budzet-obywatelski/> oraz w Urzędzie Miasta i Gminy w Nowej Sarzynie

* Jeżeli termin do wykonania czynności przypada na dzień uznany ustawowo za wolny od pracy lub na sobotę, termin upływa następnego dnia, który nie jest dniem wolnym od pracy ani sobota.

4 mln złotych na utworzenie żłobków

4 miliony złotych trafi do naszego samorządu na utworzenie 100 miejsc opieki żłobkowej. Zadanie obejmuje zakup wyposażenia żłobka w Woli Zarczyckiej, rozbudowę budynku i zakup wyposażenia żłobka w Nowej Sarzynie oraz remont sali, łazienki i uruchomienie jadalni w żłobku w Wólce Łętowskiej.

Umowę w tej sprawie podpisali 8 maja br. w Urzędzie Wojewódzkim w Rzeszowie - burmistrz Andrzej Rychel, skarbnik Andrzej Chojnacki oraz Dyrektor Wydziału Polityki Społecznej PUW Irena Marszałek-Czekierda.

Piotr Sowa, fot. PUW

ZAPRASZAMY NA

BEZPŁATNE BADANIA CYTOLOGICZNE

PROGRAM Wczesnego Wykrywania RAKA SZYJKI MACICY

WARUNKI UDZIAŁU:

Badanie cytologiczne: kobiety 25-64 lat
BEZ SKIEROWANIA, BEZPŁATNE, BEZ KOLEJKI

KONTAKT: TEL. (17) 2404786

Miesięcznik „Azalia”

Wydawca: Urząd Miasta i Gminy w Nowej Sarzynie, ul. Kopernika 1, 37-310 Nowa Sarzyna.

Adres redakcji: 37-310 Nowa Sarzyna, ul. Kopernika 1, tel. 17 24 13 177.

Redakcja: Piotr Sowa, Agnieszka Kopacz, Janusz Motyka.

Skład: Piotr Sowa.

Zdjęcie na okładce - Piotr Sowa

Redakcja zastrzeżę sobie prawo skracania i redagowania tekstów.

Redakcja nie zwraca materiałów nie zamówionych.

Kontakt: p.sowa@nowasarzyna.eu, tel. 17 24 13 177, wew. 301.

Nakład: 2 000 egzemplarzy.

Druk: Zakład Poligraficzny „Tercet”, Ćmiński, ul. Wyrowce 116, tel. 609531637.

900 tysięcy złotych na projekt rozwoju szkoły w Sarzynie

Szkoła Podstawowa w Sarzynie pozyskała 900 tysięcy złotych na wprowadzenie nowoczesnych rozwiązań edukacyjnych. Środki pochodzą z programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Podkarpacia 2021-2027, a wkład własny zabezpiecza Miasto i Gmina Nowa Sarzyna.

- Dzięki tym środkom wprowadzonych zostanie wiele innowacyjnych rozwiązań, m.in. metoda Montessori, karty Grabowskiego i arytmetyka mentalna w kl. 1-3, powstanie nowa pracownia przyrodnicza, 80 dzieci wyjedzie na obozy językowe. Wsparcie otrzymają również dzieci z niepełnosprawnościami, nauczyciele i rodzice – wyjaśnia dyrektor szkoły Monika Milo.

Agnieszka Kopacz, fot. arch. SP w Sarzynie

Fundusze Europejskie
dla Podkarpacia 2021-2027

100-LAT PANI JULII KANI

17 maja br., swoje setne urodziny obchodziła pani Julia Kania z Jelnej. Z tej okazji, z życzeniami kolejnych lat w zdrowiu, jubilatkę odwiedzili m.in. Burmistrz Miasta i Gminy Nowa Sarzyna Andrzej Rychel Katarzyna Kuczek - kierownik Urzędu Stanu Cywilnego, sołtys Jelnej Michał Zawadzki, proboszcz parafii o. Artur Stępień oraz sąsiedzi i zażyjni mieszkańcy Jelnej.

Jubilatka przywitała swoich gości ludowymi przyspiewkami, które towarzyszyły całej urodzinowej wizycie. Pani Julia chętnie żartowała ze swoimi gośćmi i dzieliła się bogatymi wspomnieniami.

Pani Julia Kania z domu Dec, urodziła się 17 maja 1924 roku w Jelnej. Jej rodzicami byli Józef i Agnieszka z d. Danys. Jak wspomina, dzieciństwo spędziła w nieistniejącej już dziś leśniczówce w Maleńskich. Doskonale pamięta czasy II wojny światowej.

Po wojnie, 28 września 1946 roku wyszła za mąż za Józefa Deca z Jelnej. Małżonkowie nie doczekali się dzieci. Przez lata wspólnie prowadzili gospodarstwo. Dziś panią Julię troskliwie opiekują się krewni.

Agnieszka Kopacz, fot. A. Kopacz

Inauguracja IX kadencji samorządu

W trakcie I sesji, przewodnicząca Miejskiej Komisji Wyborczej Elżbieta Kondeusz wręczyła zaświadczenie o wyborze burmistrzowi Andrzejowi Rychlowi

6 maja br. w sali konferencyjnej Urzędu Miasta i Gminy w Nowej Sarzynie odbyła się I sesja Rady Miejskiej, która zainaugurowała IX kadencję naszego samorządu, przypadającą na lata 2024-2029. Obrady otworzył najstarszy wiekiem radny Stanisław Misiak. Następnie przewodnicząca Miejskiej Komisji Wyborczej Elżbieta Kondeusz wręczyła burmistrzowi Andrzejowi Rychlowi oraz radnym zaświadczenia o wyborze, którzy złożyli uroczyste ślubowanie.

W kolejnym punkcie, w głosowaniu tajnym, wybrano jednogłośnie przewodniczącego rady, którym został piątą kadencję z rządu Stanisław Kurlej. Ślubowanie złożył także burmistrz Andrzej Rychel, który podziękował mieszkańcom za oddane głosy w wyborach, pogratulował wybranym radnym oraz zapewnił o gotowości do dalszej, wyczerpanej pracy na rzecz samorządu. Zgodnie z przepisami prawa, będzie to dla niego ostatnia kadencja na tym stanowisku.

Po przyjęciu porządku obrad, radni przystąpili do procedury wyboru dwóch wiceprzewodniczących rady w głosowaniu tajnym. Na te funkcje zgłoszono kandydatury radnych Jana Pinderskiego, który uzyskał 19 głosów za i 2 głosy wstrzymujące się oraz Kingę Kwiecińską, która otrzymała 21 głosów za. Ustalono również składy osobowe komisji stałych Rady Miejskiej oraz ich przewodniczących.

Komisja Rewizyjna:

Edward Baj - Przewodniczący Komisji,
Tomasz Bąk,
Jerzy Paul.

Kom. Ekonomiczno-Finansowa, Rozwoju i Porządku Publicznego:

Józef Kludys - Przewodniczący Komisji,
Stanisław Kurlej,
Jan Pinderski,
Robert Sądej,
Anna Wróbel.

Komisja Spraw Społecznych:

Stanisław Misiak - Przewodniczący Komisji,
Stanisław Florek,
Ewa Kuźniar,
Paweł Szczepański,
Julia Walawska,
Justyna Zarzycka,

Komisja Gospodarki Komunalnej i Rolnictwa:

Franciszek Wilk - Przewodniczący Komisji,
Stanisław Bieńkowski,
Krzysztof Adamiak,
Kinga Kwiecińska.

Komisja Skarg, Wniosków i Petycji:

Alfred Ryś - Przewodniczący Komisji,
Marek Gnatek,
Janusz Kurylak.

W dalszej części obrad radni podjęli uchwały w sprawach:
- zmian w budżecie Gminy Nowa Sarzyna na 2024 rok.

Planowane dochody budżetu zostały zwiększone o kwotę 1 mln 58 tys. zł, które pochodzą z dofinansowania projektu pn. „Poprawa cyberbezpieczeństwa Gminy Nowa Sarzyna” oraz dotacji celowej na realizację projektu „Sportowo - aktywnie i zdrowo” w ramach programu Erasmus+ realizowanego w Szkole Podstawowej w Sarzynie.

- zaciągnięcia zobowiązania ponad budżet 2024 r.

Zaciągnięto 20 760 zł z przeznaczeniem na realizację projektu Erasmus+ w Szkole Podstawowej w Sarzynie.

Piotr Sowa, fot. W. Piechowski

Jubileuszowy Złot „Kołacznia”

Azalia w Rezerwacie Przyrody „Kołacznia” zakwitła w tym roku wyjątkowo wcześnie i niestety kwitła wyjątkowo krótko. Pierwsze kwiaty pojawiły się już około 19 kwietnia, a późniejsze przymrozki sprawiły, że już początkiem maja praktycznie przekwitła.

Nie zawiedli jednak liczni turyści, którzy przybyli na tegoroczne obchody Dni Kwitnącej Azalii, które odbyły się 12 maja. W tym dniu i dzień wcześniej odwiedzający mogli skorzystać z punktu informacyjnego przy rezerwacie, gdzie czekały na nich ulotki, pocztówki, pieczęć, gadżety promocyjne oraz kupony, na podstawie których rozlosowano na koniec certyfikowane sadzonki rośliny. W tym roku punkt informacyjny obsłużyli uczniowie i nauczyciele Szkoły Podstawowej w Woli Zarczyckiej, a poszczególne gadżety i materiały promocyjne opracował i ufundował nasz samorząd przy współpracy z redaktorem Januszem Motyką.

Imprezie towarzyszył jubileuszowy XXXX Złot „Kołacznia” do rezerwatu. Nowosarzyński oddział PTTK zorganizował rajd rowerowy, a Centrum Kultury i Biblioteki pozostałe atrakcje na czele z widowiskowym i pełnym emocji Turniejem Sołectw i Osiedli. W części artystycznej wystąpił Zespół Pieśni i Tańca „Wolany” oraz zespół Klubu Seniora w Nowej Sarzynie „Wesoła Przysiań”. Licznie zgromadzona publiczność mogła skorzystać także z punktu

edukacyjnego Nadleśnictwa Leżajsk, wystawy broni palnej oraz postrzelac z łuku pod okiem instruktorów z klubu sportowego „Igła” Jelna. Nagrody i sadzonki azalii wręczyli dyrektor biura burmistrza Adam Madej, dyrektor CKiB Hubert Kołtun oraz hodowca rośliny i opiekun rezerwatu Grzegorz Wójcik, który opowiedział także o podstawach uprawy azalii we własnym ogrodzie.

Piotr Sowa, fot. P. Sowa

Zakończyła się przebudowa odcinka drogi powiatowej z Nowej Sarzyny do Wola Zarczyckiej

Dobiegła końca prowadzona na terenie naszej gminy przebudowa odcinka drogi powiatowej nr 1240 R Wola Zarczycka – Nowa Sarzyna. 6 maja br., miał miejsce odbiór zakończonej inwestycji. Uczestniczył w nim m.in. burmistrz Miasta i Gminy Nowa Sarzyna Andrzej Rychel, członkowie zarządu Powiatu Leżajskiego na czele ze starostą Markiem Śliżem oraz przedstawiciele wykonawcy i pracownicy Starostwa Powiatowego w Leżajsku.

Inwestycja polegała na przebudowie i rozbudowie drogi powiatowej nr 1240R Wola Zarczycka - Nowa Sarzyna w km 4+070 – 8+310 stanowiącej dojazd do Zakładów Chemicznych Ciech Sarzyna S.A. oraz Polenergii Elektrociepłowni Nowa Sarzyna.

W ramach zadania przebudowano odcinek drogi o długości 4,2 km oraz podwyższono jego parametry. Wybudowano także ścieżkę rowerową z Nowej Sarzyny do przysiółka „Smycze” o długości 2 km. Inwestycja, wykonana przez Przedsiębiorstwo Drogowo – Mostowe S.A. z Dębicy kosztowała 13 mln 385 tys. zł, a dofinansowanie z Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych – 9 mln 189 tys. zł. Wkład własny Miasta i Gminy Nowa Sarzyna oraz Powiatu Leżajskiego wyniósł po 2 mln 148 tys. zł.

Agnieszka Kopacz, fot. A. Kopacz

Dzień Strażaka i jubileusz 125-lecia OSP w Woli Zarczyckiej

26 maja 2024 r., w Woli Zarczyckiej hucznie obchodzono Gminny Dzień Strażaka. Uroczystość połączono z rocznicą 125-lecia Ochotniczej Straży Pożarnej w Woli Zarczyckiej. Były odznaczenia, medale i podziękowania. Nie zabrakło też życzeń dla jubilatki i druhów – strażaków z gminnych jednostek.

Obchody rozpoczął przemarsz pododdziałów Ochotniczych Straży Pożarnych z terenu gminy Nowa Sarzyna w asyście Orkiestry Dętej z remizy OSP do kościoła parafialnego w Woli Zarczyckiej, gdzie o godz. 11 odprawiono mszę św. w intencji zmarłych druhów. Tuż po niej miała miejsce dalsza część uroczystości, w czasie której wręczono medale i podziękowania.

Oficjalnego rozpoczęcia obchodów i przywitania gości dokonał burmistrz Andrzej Rychel, który w swoim przemówieniu dziękował strażakom za bezinteresowną służbę na rzecz mieszkańców. Zwrócił się też bezpośrednio do druhów z Woli Zarczyckiej, których jednostka świętuje w tym roku 125-lecie. – *Ta piękna rocznica jest wynikiem ogromnej pracy i zaangażowania kilku pokoleń strażaków, zarówno byłych, jak i obecnych druhów, a także Waszych przodków, którzy tworzyli pierwsze struktury ruchu strażackiego w Woli Zarczyckiej. Mając w swoich szeregach tak wspaniałych i oddanych ludzi można tworzyć tak piękne karty historii – mówić wóldarz naszej gminy. – Wasza służba mieszkańcom Woli Zarczyckiej oraz miasta i gminy Nowa Sarzyna jest dostrzegana i doceniana przez nasz samorząd, który w miarę posiadanych środków finansowych zawsze starał się wspierać Waszą działalność poprzez zakup niezbędnego wyposażenia, remonty Domu Strażaka czy dofinansowanie zakupu nowych samochodów bojowych. Wierzę, że w przyszłości ta współpraca będzie równie owocna i przyniesie wiele korzyści naszej gminnej społeczności.*

Po przemówieniu burmistrza głos zabrał prezes OSP w Woli Zarczyckiej dh Józef Mucha, który przedstawił rys historyczny obchodzącej swój jubileusz jednostki. Do zebranych strażaków zwrócił się także Prezes Zarządu Oddziału Wojewódzkiego ZOSP RP w Rzeszowie dh Jan Pac. Po przemówieniach przyszła pora na wręczenie odznaczeń.

Z okazji 125-lecia Ochotnicza Straż Pożarna w Woli Zarczyckiej uhonorowana została Strażacką Gwiazdą Podkarpacia. Dekoracji sztandaru dokonał Prezes Zarządu Oddziału Wojewódzkiego ZOSP RP w Rzeszowie dh Jan Pac w asyście bryg. Adama Wiśniewskiego - Zastępcy Podkarpackiego Komendanta Wojewódzkiego PSP i dh Jerzego Paula - Prezesa Zarządu Oddziału Powiatowego ZOSP RP w Leżajsku.

Podczas uroczystego apelu najwyższe odznaczenie przyznawane przez ZOSP RP - Złoty Znak Związku Ochotniczych Straży Pożarnych RP za długoletnią aktywną działalność w Ochotniczej Straży Pożarnej otrzymał dh Józef Kludys. Wręczono także Medale za Zasługi dla Pożarnictwa. Złoty medal otrzymał druh Zbigniew Sarzyński. Srebrnym medalem wyróżniono: burmistrza Andrzeja Rychla oraz druhów Janusza Siuzdaka i Roberta Siuzdaka, zaś brązowym: Kamila Kludysa, Pawła Perlaka i Jana Smycza. Odznakę Wzorowy Strażak otrzymał Tomasz Smycz.

Nie zabrakło także podziękowań dla osób i instytucji, które przez lata wspierały działalności OSP w Woli Zarczyckiej. Zarząd jednostki uhonorował medalami za Zasługi dla OSP w Woli Zarczyckiej: ks. prob. Józefa Łobodzińskiego, Halinę Kurcabę, Józefa Różyckiego, Stanisława Kurcabę, Mariana Wiatera, Romana Sobotę, Mariana Klimka, Adama Stanaszka, Jana Pinderskiego i Adama Madeja. Okolicznościowe statuetki otrzymali także zaproszeni goście, którzy swoją działalnością wspierają jednostkę.

Po wyróżnieniach głos zabrali zaproszeni goście, m.in. Wicemarszałek Województwa Podkarpackiego Karol Ożóg, Starosta Leżajski Zdzisław Leško i Przewodniczący Rady Miejskiej w Nowej Sarzynie Stanisław Kurlej, którzy gratulowali jednostce z Woli Zarczyckiej pięknego jubileuszu i życzyli wszystkim druhom – strażakom opieki św. Floriana.

Po oficjalnej części uroczystości, druhowie zaprosili na piknik, który zakończyła zabawa taneczna przy remizie.

Agnieszka Kopacz, fot. A. Kopacz

Arbeitslager nr 6 w Sarzynie w czasie „Burzy”

24 lipca 1944 roku Rosjanie wyparli Niemców z Sarzyny i zajęli Arbeitslager nr 6. Równoległe, lokalna partyzantka podjęła Akcję „Burza”. Okoliczności zdobycia fabryki do dzisiaj są zagadką. Znikoma ilość materiałów źródłowych i często rozbieżne relacje ustne sprawiły, że fikcja zmieszała się z realiami. 80. rocznica rozpoczęcia nad Sanem Akcji „Burza” jest wystarczającym powodem, żeby podjąć choćby próbę odtworzenia sytuacji na terenie Arbeitslagru nr 6 Sarzyna w końcowych dniach lipca 1944 roku.

Przekaz do „Ruskich”

Akcja „Burza” – zbrojne powstanie pomiędzy styczniem 1944 roku a styczniem 1945 roku, skierowane przeciwko niemieckiemu okupantowi – objęła praktycznie tereny całej II Rzeczypospolitej. Była równocześnie mocnym przekazem dla władz radzieckich, że na wyzwolanych terenach Polski gospodarzami są Polacy, uznający władzę Rządu Emigracyjnego, jedyne legalnego kontynuatora struktur władzy państwa polskiego sprzed 1939 roku. Dla Sowietów i polskich komunistów z nimi współpracujących było to nie do przyjęcia. Rosjanie chętnie korzystali z pomocy ZWZ-AK w walkach z Niemcami, ale po ich pomyślnym zakończeniu rozpoczynali represje przeciwko partyzantom. Aresztowanych żołnierzy rozbrajali i przymusowo wcielali do armii Berlinga lub wywozili do obozów w głąb Rosji. Opornych rozstrzelali lub więzili w komunistycznych katowniach. Przymiarki do planu „B” na terenie Podokręgu Rzeszów AK rozpoczęto już zimą 1943 roku. W czerwcu 1944 roku na terenie Obwodu Łańcut AK przygotowania do Akcji „Burza” osiągnęły stan bardzo zaawansowany. Problemem był notoryczny brak broni i amunicji. Ponadto tragiczne wydarzenia dla mieszkańców Leżajska i okolic doprowadziły do częściowego rozbitcia leżajskiej NOW. Przypomnijmy, w drugiej połowie 1942 roku z inicjatywy dowódców NOW i AK nastąpiło scalenie tych organizacji. Z jakim skutkiem, to już inna sprawa. Podczas przygotowań do Akcji „Burza” zginęli dowódcy pododdziałów: Leon Janio ps. „Łaski” i Ernest Wodecki ps. „Szpak”. W efekcie, planu „Burza” na tym terenie formalnie nie ogłoszono. Lokalna partyzantka przystąpiła do walki spontanicznie z chwilą, gdy Rosjanie doszli w lipcu 1944 roku do Sanu.

Armia Czerwona w natarciu. Fot. Wikipedia (domena publiczna)

Czerwony walec

Po przekroczeniu Bugu oddziały radzieckie posuwały się na zachód w tempie 30 km na dobę. Niemcy wpadli w popłoch. Sztab Okręgu Wojskowego Generalnej Guberni nakazał zorganizować obronę na linii Sanu, gdzie od kilku miesięcy tysiące spędzonych tu przymusowo Polaków budowało drewniano-ziemne umocnienia i kopało rowy przeciwczołgowe. Całość miała tworzyć tzw. „San-Stellung”, czyli pozycję Sanu. Rozkazem z 20 lipca Niemcy wystali nad San wszystko, co mieli pod ręką. Do obrony przyczółków mostowych Sieniawa – Stare Miasto – Krzeszów skierowali dodatkowo połowy pułk szkolny „Nordukraine”. Oznaczało to, że rejon Leżajska i Sarzyny obsadzony był najsłabiej. Tymczasem 350 DP Armii Czerwonej pod dowództwem generała - majora G. Wiechina, błyskawicznie zmierzała w kierunku Sanu. Późnym popołudniem, 23 lipca jej oddziały rozpoznawcze

Obsada radzieckiego ckm Maxim, Fot. zb. prywatne

stanęły nad rzeką na wysokości Leżajska. Jako pierwszy przeprowił się na lewy brzeg pluton fizylierów lejtnanta Rubena Bagirowa. Polscy partyzanci pod dowództwem „Wołyniaka” wskazali Sowietom dogodną przeprawę w rejonie Rzuchowa. W nocy rzekę sforsował batalion Piotra Koryszewa z 1176 pułku piechoty, a po nim pozostałe bataliony z 1176 i 1178 pułku. Niemieckiej obronie na lewym brzegu Sanu groziło okrążenie. Pokonując symboliczny opór niewielkich grup nieprzyjaciela – praktycznie bez walki – radzieckie oddziały 350 dywizji weszły 24 lipca do Leżajska. Propaganda sowiecka podawała w owym czasie, że w walkach o to miasto zginęło 40 faszystów, a 32 wzięto do niewoli. Tego dnia, przed radziecką 71. dywizją piechoty, po krótkiej wymianie ognia, uciekli obrońcy prowizorycznych drewnianych bunkrów nad Sanem w okolicy Łukowej i Sarzyny. Przeprawę przez rzekę na wysokości Łazowa miał ułatwić Rosjanom mieszkaniec tejże wioski Antoni Szyszka. Hitlerowcy zabrali z Sarzyny około 40-osobową grupę cywilnych zakładników i popędzili ich w stronę Rudnika. Większe oddziały Niemców, ewakuowały się na zachód wzdłuż ogrodzenia fabrycznego przez Wolę Zarczycką i Łętownię. Gdy o przyczółki na lewym brzegu Sanu toczyły się jeszcze ciężkie walki w rejonie Jarosławia, Radymna czy Przemyśla, obie radzieckie dywizje, już 26 lipca, osiągnęły rubież Jeżowe-Sokołów.

Raport X/37 – ocena krytyczna

Istnieje kilka rozbieżnych wersji, które opisują moment „wyzwolenia” Arbeitslagru nr 6, popularnie nazywanego przez okolicznych mieszkańców Waldlagrem. W grudniu 2023 roku w miesięczniku ŚZŻAK pojawił się ciekawy artykuł o Akcji „Burza”. Jeden z wątków dotyczył również tego tematu, ale widzianego tym razem z perspektywy Komendy Obwodu Łańcut AK. Kryła się ona za kryptonimem X/37. Podlegała bezpośrednio pod Inspektora Przemyskiego AK (kryptonim X). Wśród wielu cennych materiałów przekazanych niedawno przez Janusza Szkutnika do Archiwum Akt Nowych w Warszawie, zachował się pojedynczy dokument – raport, datowany na 15 sierpnia 1944 roku. Zawiera on listę zdarzeń w dniach 23-27 lipca, które miały miejsce na północ od rzeki Wisłok. Nosi on tytuł „Akcja „B”. Maszynopis jest anonimowy. Jakkolwiek treść raportu w dużym stopniu koreluje z wcześniej znanymi faktami, to w wielu punktach rodzi poważne zastrzeżenia. Już pierwsze opisane zdarzenie budzi wątpliwości. 23 lipca w Grodzisku Dolnym chłopci zamordowali obsadę niemieckiego samolotu, który przymusowo lądował na okolicznych polach. Autor raportu przypisuje partyzantom wymontowanie dwóch CKM z samolotu i zabicie załogi.

Narzuca się pytanie, w jakim celu partyzanci, którzy powinni znać się na broni, zabierali bezużyteczne działka pokładowe, skoro te mogły strzelać tylko sprzężone z samolotem i obciąża podziemie zbrodnią wojenną? Trudny do przyjęcia jest zapis o tym, że: „Akcja „B” na terenie Leżajska rozpoczęła się z 24/25 VII w nocy. Grupa licząca ok. 20 ludzi przeprawiła się przez San i rozpoczęła akcję zaczepną z W.H. (armią niemiecką). Rezultaty: zlikwidowano 6 ludzi W.H. i 2 Ukraińców w służbie Schupo. Zdobyto 6 karabinów”. Wyprawa na prawy brzeg Sanu i zabicie tam 24 lub 25 lipca kilku żołnierzy Wehrmachtu nie mogło mieć miejsca. Faktem jest, że już w niedzielę 23 lipca po południu z Leżajska w kierunku Rozwadowa odjechał ostatni pociąg z uciekającymi Niemcami i cywilami. Na prawym brzegu Sanu nie dość, że nie było w tym miejscu wrogich żołnierzy, to stacjonowały znaczne siły Sowietów, które następnego dnia weszły niemal bez walki do Leżajska. Również liczba 90. Niemców zabitych podczas „Burzy” przez partyzantów wydaje się mocno przesadzona. Większość strat w ludziach zadanych okupantowi należy przypisać żołnierzom Armii Czerwonej. Przykładowo, na terenie Sarzyny ucierpiało kilkunastu wartowników z Waldlagru. W rejonie obecnej siedziby MGOPS w Nowej Sarzynie, w ciężarówkę, którą uciekali trafił radziecki pocisk artyleryjski. Zabił co najmniej 4 żołnierzy Wehrmachtu. Zdarzeń, które można podważać jest więcej, ale zajmijmy się opisem „wyzwolenia” Waldlagru.

Każdy ma swoją wersję

Autor raportu X/37 twierdzi, że 24 lipca „grupa sowiecka zaatakowała Niemców w Lagrze Sarzyna od strony wschodniej. Niemcy bronili się dość długo i byłoby prawdopodobnie odparli ten atak, gdyby nie d-ca plut. „Piorun”, który zabrawszy mały patrolik z 43 plutonu ostrzelał Niemców od strony zachodniej. Niemcy wzięci w dwa ognie musieli się wycofać, tracąc na naszą korzyść 2 ludzi i 8 kb...”. Na chwilę obecną sprawa przypadkowego zabicia 2 wartowników w dużej odległości od fabryki jest na tyle zbadana, że podważa całkowicie wersję, że zginęli w jakimkolwiek boju. Ponadto „Piorun”, który miał wspierać Sowietów w walce o Waldlager [prawdopodobnie chodziło o plut. rez. Stanisława Kulpe, członka BCh z Wojskowej Służby Ochrony Powstania w strukturze Placówki nr 5 – Grodzisko Dolne] nie dowodził plutonem 43 lecz 42. Z kim partyzanci mieliby walczyć? Początkiem lipca siły konspiracyjne szacowały obsadę Waldlagru na 120 ludzi. Planując „Burzę”, w to „ognisko walki” miano skierować 6 plutonów liniowych i 1 pluton WSOP. To nieproporcjonalnie duże siły w stosunku do innych celów. Ponadto wartownicy nie mieli takiej wartości bojowej jak jednostki liniowe i większość uciekła zanim pojawili się Rosjanie. Wracając do wydarzeń z 24 z lipca. W obszernym opracowaniu na temat konspiracji niepodległościowej, dr Marian Pliś ps. „Gniewosz” dowodzi, że tego dnia, już w południe, żołnierze radzieckiej 71 dywizji piechoty zajmowali Sarzynę, Rudę Łańcucką i Łukową, a po krótkiej wymianie strzałów przejęli kontrolę nad Waldlagrem. Józef Paszek, autor kolejnej relacji twierdzi, że uczestniczył w zajęciu terenu zakładów. Miało to się odbyć w ten sposób, że 8-osobowy patrol czerwonoarmistów, prowadzony przez 5 nieuzbrojonych cywiliprzewodników, około godz. 11.00 stanął u fabrycznej bramy. Sowietci odstrzelili kłódkę i przemieszczali się w kierunku zachodnim. Po przejściu około 200 metrów natknęli się na wartowników, których opór przy wsparciu czerwonoarmistów został skutecznie przełamany. Reasumując, po przerwaniu w rejonie Leżajska przez Rosjan niemieckiej linii „San-Stellung”, rozproszone jednostki Wehrmachtu starały oderwać się od wroga i koncentrować dopiero gdzieś w rejonie Łańcuta. W tę lukę weszli partyzanci. W świetle materiałów frontowych, w zajmowaniu Waldlagru w Sarzynie nie odegrali oni większej roli. Arbeitslager nr 6 był kolejnym trofeum wojennym Armii Czerwonej. Niewykluczone, że niespodziewanie okazał się dla Rosjan bardzo cennym łupem. Istnieją bowiem przesłanki, że Waldlager krył wielką, głęboko skrywaną tajemnicę...

Żołnierze radzieccy w Woli Zarczyckiej, Fot. zb. CKiB w Nowej Sarzynie

Pro memoria

Zapewne z biegiem lat, część wojennych wydarzeń uda się opisać w miarę rzetelnie, inne pozostaną zagadkami na zawsze. W 80. rocznicę akcji „Burza” winniśmy pamiętać o bohaterstwie żołnierzy polskiej Armii Podziemnej, którzy walczyli z okupantem niemieckim do przysłowiowej „ostatniej kropli krwi”. Tak jak strz. Roman Kozyra ps. „Młot” zabity tuż przed wyzwoleniem Woli Zarczyckiej...

Bibliografia (wybór)

- Borcza A., *Obwód Łańcut SzP-ZWZ-AK w latach 1939-1945*, Wyd. IPN, Kraków-Warszawa 2020.
- Borcza A., „Burza” na terenie Obwodu Łańcut AK – dopełnienie obrazu, w: *Biuletyn informacyjny ŚZŻAK*, nr 12(404) grudzień 2023.
- Chmielowiec P., *Kryptonim „Borsuki”. Konspiracja wojskowa Polskiego Państwa Podziemnego na terenie powiatu łańcuckiego (1939-1945)*, Wyd. IPN, Rzeszów-Warszawa 2020.
- Dolata B., Jurga T., *Walki zbrojne na ziemiach polskich 1939-1945 wybrane miejsca bitew, walk i akcji bojowych*, Wyd. MON, Warszawa 1977.
- Kisielewicz S., *Od Leżajska do Łodzi*, Łódź 2007.
- Melnik J., *Provizorium leżajskie w świetle dokumentów historycznych cz. 2*, *Biuletyn Miejski* nr 3(284) z 2022 r. s. 16-18.
- Pliś M., *Z dziejów ruchu oporu w łańcuckim i leżajskim, część I*, str. 1-200, mszps, kopia, zb. autora.

W Woli Zarczyckiej powstanie zbiornik retencyjny

29 kwietnia br., w Urzędzie Marszałkowskim w Rzeszowie podpisano umowę na dofinansowanie budowy otwartego zbiornika retencyjnego w Woli Zarczyckiej.

Umowę podpisali: Burmistrz Miasta i Gminy Nowa Sarzyna Andrzej Rychel, Skarbnik Miasta i Gminy Nowa Sarzyna Andrzej Chojnacki, Zastępca Dyrektora Departamentu Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Podkarpackiego Paweł Stokłosa oraz Anna Plamitzer-Bednarczyk, pracownik UM.

Środki na budowę zbiornika w Woli Zarczyckiej przyznano w ramach operacji typu „Zarządzanie zasobami wodnymi” w ramach poddziałania „Wsparcie na inwestycje związane z rozwojem, modernizacją i dostosowywaniem rolnictwa i leśnictwa” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020”. Dofinansowanie wyniesie 500 tys. zł. Pozostałe środki niezbędne do budowy 40-areowego zbiornika zabezpieczy Miasto i Gmina Nowa Sarzyna.

Agnieszka Kopacz

kultura

Ludowa uczta w Łukowej

Za nami „Majdanówka”, czyli XXXII Ogólnopolskie Spotkania Skrzypków Grających Muzykę Ludową połączone z VIII Przeglądem Kapel i Zespołów Ludowych. W tym roku wydarzenie zorganizowano 5 maja w Łukowej, a zaprosili na nie Stowarzyszenie Folklorystyczne „Majdaniarze” w Nowej Sarzynie oraz Sołtys i Rada Sołecka sołectwa Łukowa.

Na plenerowej scenie przy Domu Strażaka w Łukowej, na przemian ze skrzypkami grającymi ludowe, nuty występowały zespoły

śpiewacze i kapele ludowe, m.in. zespół z Klubu Seniora w Sarzynie, Kapela Sarzynioki oraz towarzyszący jej zespół śpiewaczy. Barwnie i wesoło zaprezentowały się panie z Zespołu Śpiewaczego Górniacy z Kolbuszowej Górnej. Nie tylko wykonały tradycyjne przyśpiewki lasowiackie, ale też uraczyły widzów swoją grą na skrzypkach.

Jednak prawdziwie serca słuchaczy skradli najmłodszy wykonawcy - podopieczni Lidii Białej - dzieci z zespołu śpiewaczego ze Świlczy.

Agnieszka Kopacz, fot. A. Kopacz

Laureaci Sarzyńskiego Konkursu Chemicznego wyłonieni

26 uczniów z 21 szkół z całego Podkarpacia wzięło udział w finale Podkarpackiego Sarzyńskiego Konkursu Chemicznego. Konkurs odbył się już po raz 24., a gospodarzem była Szkoła Podstawowa im. Prymasa Tysiąclecia w Woli Zarczyckiej.

Finałowe zmagania zorganizowano 24 kwietnia 2024 r. Uczniowie mierzyli się z zadaniami opracowanymi przez mgr inż. Dymitra Malca – wiceprzewodniczącego rzeszowskiego oddziału Polskiego Towarzystwa Chemicznego.

W uroczystym ogłoszeniu wyników uczestniczył m.in. Burmistrz Miasta i Gminy Nowa Sarzyna Andrzej Rychel, który wręczył laureatom i wyróżnionym nagrody.

A laureatami XXIV Podkarpackiego Sarzyńskiego Konkursu Chemicznego zostali: Filip Pawłowski ze Szkoły Podstawowej nr 11 w Rzeszowie, Paweł Porada - uczeń Szkoły Podstawowej z Oddziałami Dwujęzycznymi im. bpa Wojciecha Tomki w Trzebownisku oraz Maksymilian Komenda ze Szkoły Podstawowej im. Jana Kentego w Świlczy.

Jury przyznało także trzy wyróżnienia. Otrzymały je: Anna Skoczylas ze Szkoły Podstawowej im. Ks. Mjr. Franciszka Łuszczki w Lubeni, Zofia Katarzyna Szpetnar ze Szkoły Podstawowej im. Franciszka Kyci w Kuryłówce oraz Milena Uliasz ze Szkoły Podstawowej im. Kazimierza Wielkiego w Rogach.

Agnieszka Kopacz, fot. A. Kopacz

III Bieg w Imię Godności

10 maja 2024 r. Szkoła Podstawowa w Sarzynie zorganizowała III edycję Biegu w imię godności. To inicjatywa, która poprzez sport i zabawę integruje dzieci i młodzież z osobami z niepełnosprawnością. W biegu wystartowali uczniowie i przedszkolaki z miejscowej szkoły oraz reprezentanci Niepublicznego Ośrodka Rewalidacyjno-Wychowawczego w Nowej Sarzynie i Szkół Podstawowych w Łętowni, Nowej Sarzynie i Rudzie Łańcuckiej.

Nagrody i medale wręczyli dyrektor biura burmistrza Adam Madej oraz dyrektor szkoły Monika Milo. Wystąpiła także szkolna grupa taneczna i mażoretki „Azalia Dance”. Na dzieci czekało też wiele innych atrakcji, jak dmuchańce, popcorn, wata cukrowa i słodkie wypieki, które przygotowało miejscowe Koło Gospodyń Wiejskich. W organizację włączyli się także strażacy z sarzyńskiej jednostki OSP.

Piotr Sowa, fot. P. Sowa

Biegali u stóp azalii pontyjskiej

11 maja br. odbyła się piąta edycja Biegu o Kwiat Azalii, którego organizatorem było Stowarzyszenie Nowosarzyńska Grupa Biegowa, przy współpracy z Miastem i Gminą Nowa Sarzyna oraz partnerami - I LO w Nowej Sarzynie, Województwem Podkarpackim: Podkarpacie - Przestrzeń Otwarta i Powiatem Leżajskim.

Trzeci rok z rzędu, rywalizacja toczyła się na terenach leśnych obok stanowiska azalii pontyjskiej w Woli Zarczyckiej, a zwycięzcy otrzymali w nagrodę certyfikowane sadzonki krzewu.

Tegoroczny bieg przyciągnął do Rezerwatu Przyrody „Kołacznia” rekordową liczbę zawodników, spragnionych aktywnego wypoczynku i rywalizacji w pięknych okolicznościach przyrody. Łącznie na starcie pojawiło się 350 biegaczy, w tym liczna reprezentacja dzieci i młodzieży szkolnej. Najmłodsi mieli do pokonania trasy o długości 200 m, 400 m i 800 m, a dorośli do wyboru mieli dystanse 5 km, 10 km oraz marsz Nordic Walking na 5 km. Konferansjerem zawodów był, podobnie jak przed rokiem, podkarpacki dziennikarz Marek Grzesik.

W biegu na 10 km zwyciężył Grzegorz Pietras z Trzydnika Dużego, który przed rokiem uplasował się na drugim miejscu. Na podium stanęli ponadto Damian Ślęczka i Dominik Dec. Wśród pań wygrała Agnieszka Kędra z Rzeszowa, druga była Anna Nowak, a trzecia Joanna Cichoń. Dystans 5 km najszybciej pokonał Marek Wołoszyn z Jarocina, drugi był Dariusz Piędel, a trzeci Michał Adamus.

W rywalizacji kobiet najlepsza była Karolina Czudak z Woli Zarczyckiej, a tuż za nią uplasowały się Sabina Skowron i Anna Świąch. W Nordic Walking zwyciężył Jan Słowik z Harmanowej oraz Marta Sawicka z Krościenka Wyżnego.

Najszybszymi mieszkańcami naszej gminy w poszczególnych biegach byli: Przemysław Kuczek, Grzegorz Jędrak, Karolina Czudak oraz Maria Konior i Kazimierz Marchut w konkurencji Nordic Walking. Nagrody i medale uczestnikom wręczyli dyrektor biura burmistrza Adam Madej i wicestarosta leżajski Lucjan Czenckek, a dekoracji grup młodzieżowych dokonali Barbara Łuczak-Pokój, Robert Sądej i Jerzy Dąbek z Nowosarzyńskiej Grupy Biegowej.

Sponsorami wydarzenia byli: Miasto i Gmina Nowa Sarzyna, Powiat Leżajski, Gmina Leżajsk, Województwo Podkarpackie, ZGK w Nowej Sarzynie, KBOŚ w Sarzynie, sklep sportowy „Podium”, Nadleśnictwo Leżajsk, Wiklina Sarzyna „Cuda z Wikliny”, Drogeria „Magnolia”, Drogeria „Wenus”, Firma Elinsbud, Pizzeria „Raviola”, „Pizzeria Aniela”, Nadsański Bank Spółdzielczy, spływy kajakowe „Dariusz Jaromin”, „Fundacja Wolno Marzyć”, serwis komputerowy „TomiTronic”, Stacja Paliw w Łętowni, serwis komputerowy „LS-Service”, SZiZ w Nowej Sarzynie, Pracownia Rehabilitacyjna „Reh-Mart”, Binnar Polska, Kwaciarnia „Mon Reve”, DBS-Truck z Sarzyny oraz Szkoła Nauki Języków Obcych „Promar”.

Piotr Sowa, fot. Janusz Motyka

Międzyszkolne Zawody Wędkarskie pod dyktando Jelnej

Po czterech latach przerwy, do kalendarza gminnych wydarzeń wędkarskich powróciły Międzyszkolne Zawody Spławikowe o Puchar Burmistrza Miasta i Gminy Nowa Sarzyna, które odbyły się 6 maja br. na zbiorniku Stawy Janda. Reaktywacji zawodów podjęli się wspólnie Szkoła Podstawowa w Jelnej oraz Koło Wędkarskie „Szuwarek” w Nowej Sarzynie, a sędzią głównym był prowadzący Szkółkę Wędkarską „Szczupak” o. Pio Paweł Trzeciak.

Do rywalizacji przystąpiło 51 uczniów Szkół Podstawowych w Sarzynie, Łętowni, Jelnej i Nowej Sarzynie, przy czym każda z nich

mogła wystawić kilka drużyn. W klasyfikacji drużynowej pierwsze i drugie miejsce przypadło drużynom z Jelnej, a trzecie miejsce wywalczyła Łętownia. Uhonorowano także indywidualnie Sebastiana Stopyrę z Łętowni za złowienie największej ryby, ważącej ponad siedem kilogramów.

Nagrody i dyplomy wręczyli burmistrz Andrzej Rychel oraz w imieniu organizatorów dyrektor Szkoły Podstawowej w Jelnej Ewa Fołta oraz prob. tamtejszej Parafii o. Artur Stępień.

Piotr Sowa, fot. P. Sowa

Bardzo dobry występ zawodników LKKK w turnieju karate w Józefowie

11 maja br. w XXVI Turnieju Karate Kyokushin w Józefowie udział wzięła siedmioosobowa reprezentacja LKKK w składzie: Wojciech Rychel, Jakub Woźny, Stanisław Stachula, Michał Kuryś, Filip Baran, Nikola Jaśkiewicz i Patrycja Kręcidło, która wywalczyła sześć miejsc na podium. Był to ostatni i bardzo udany sprawdzian przed zbliżającymi się Mistrzostwami Europy Karate Kyokushin w Turcji.

Najlepiej w tych zawodach wypadli, zdobywając pierwsze miejsca: Michał Kuryś i Jakub Woźny, na drugich miejscach w swoich kategoriach stanęli Wojciech Rychel i Stanisław Stachula, a na trzecim miejscu Patrycja Kręcidło i Filip Baran.

W zawodach, których organizatorem był KSW Bushi i shihan Paweł Juszczyk uczestniczyło 545 karateków, reprezentujących 44 kluby z terenu całej Polski oraz Czech, Łotwy i Ukrainy. Kierownikiem LKKK był shihan Dariusz Burda, a sędzią Aleksandra Koszałka.

Udział w zawodach był finansowany między innymi ze środków dotacji z samorządu Miasta i Gminy Nowa Sarzyna.

LKKK

informacje i ogłoszenia

Ministerstwo
Sprawiedliwości

NIEODPŁATNE LISIŁKI
SPÓDKI PRAWNA
PORADY OBYWATELSKIE
MEDIACJA

POWIAT
LEŻAJSKI

sursum
corda

System Nieodpłatnej Pomocy

Odwiedź
naszą stronę!

Potrzebujesz wsparcia?

Prawnika • Doradcy • Mediatora

Jesteś w trudnej sytuacji życiowej?

Skorzystaj z naszego systemu!

Nieodpłatna
Pomoc Prawna

Nieodpłatne
Poradnictwo
Obywatelskie

Nieodpłatna
Mediacja

f /NieodplatnaPomoc

Numer telefonu
do zapisów:

882 015 438

Zadanie finansowane ze środków otrzymanych od Powiatu Leżajskiego, pochodzących z budżetu państwa

I Liceum Ogólnokształcące

NOWA

SARZYNA

SPRAWDŹ naszą ofertę

#jedynatakaszkola

PROFIL PRAWNO-SPOŁECZNY

PROFIL POLITECHNICZNY

PROFIL TECHNOLOGII WODOROWYCH

PROFIL JĘZYKOWY

PROFIL INFORMATYCZNY

PROFIL MEDYCZNY

PROFIL GEODEZYJNY

PROFIL AKADEMICKI

ul. Komisji Edukacji Narodowej 3
37-310 Nowa Sarzyna

tel: 17 24 13 852
kom: 882 433 580

mail: lo.nowasarzyna@wp.pl
mail: lo_ns@nowasarzyna.eu

/jedynatakaszkola

/szkolanowasarzyna

/jedynatakaszkola

/jedynatakaszkola

WWW.SZKOLA-NOWASARZYNA.PL